

Richtlijn Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM) voor mantelzorgers, PGB-gefinancierde zorgverleners en vrijwilligers in palliatieve zorg

1. Inleiding

Uitgangspunt in zorg en ondersteuning is dat kwetsbare mensen **zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen**, tenzij het echt niet anders kan. Mantelzorgers, vrijwilligers die palliatieve zorg thuis bieden en andere informele en professionele zorgverleners die thuis verzorging en verpleging leveren zijn hierbij van cruciaal belang.

Indien deze thuiswonende kwetsbare mensen besmet lijken te zijn met COVID-19 moeten ze worden getest, zodat de zorgverleners van deze personen zich met persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen beschermen tegen besmetting. Voor mantelzorgers, vrijwilligers of vanuit PGB gefinancierde (in)formele zorgverleners (hierna te noemen zorgverleners), is dit nog niet geregeld.

Deze richtlijn geeft hier invulling aan. De richtlijn beschrijft de kaders voor het verstrekken van PBM aan individueel opererende zorgverleners.¹

Het gaat om **zorgverleners** die zorg verlenen:

- Aan kwetsbare mensen met (symptomen van) COVID-19², en
- waarbij de afstand van 1,5 meter niet kan worden aangehouden vanwege de **noodzakelijke verpleging en verzorging**.

Het betreft de volgende **groepen zorgverleners**:

- Mantelzorgers, die intensieve mantelzorg verlenen³;
- Vrijwilligers in palliatieve zorg;
- PGB gefinancierde (in)formele zorgverleners die niet in dienst zijn van of in opdracht werken voor een zorginstelling of zorgaanbieder.⁴

Er wordt uitgegaan van de **volgende aantallen**:

- 750.000 mantelzorgers die intensieve mantelzorg verlenen;
- 11.000 vrijwilligers in palliatieve zorg thuis⁵;
- 130.000 zorgverleners die PGB-gefinancierde (in)formele zorg leveren.⁶

¹ Voor het testen van deze zorgverleners is ook een richtlijn opgesteld. Zie Richtlijn "testbeleid van mantelzorgers, PGB-gefinancierde zorgverleners, en vrijwilligers in palliatieve zorg".

² Voor een definitie van kwetsbare mensen zie [https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/vragen-antwoorden#Vragen over voorkomen besmetting](https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/vragen-antwoorden#Vragen%20over%20voorkomen%20besmetting).

³ Betreft meer dan 8 uur per week en langer dan 3 maanden. Ze zijn belangrijk voor de verzorging en verpleging van hun naasten.

⁴ Voor PGB-gefinancierde formele zorgverleners die wel in dienst zijn, of in opdracht werken van een zorginstelling of zorgaanbieder wordt ervan uitgegaan dat zij de benodigde PBM via hun werkgever of opdrachtverlener verkrijgen.

⁵ In de vrijwillige palliatieve terminale zorg werken ruim 11.000 vrijwilligers: <https://www.vptz.nl/wp-content/uploads/2018/11/VPTZ-in-vogelvlucht.pdf>

⁶ Voor Wlz, Jeugd en Wmo: (SVB 2019) <https://presspage-production-content.s3.amazonaws.com/uploads/1484/kengetallenpgbdecember2019.pdf?10000> en voor de Zvw: (Vektis, 2019) www.monitorzvwpgb.nl.

2. Kwetsbare cliënt met COVID-19-klachten – PBM-zorgverleners

Indien de **cliënt COVID-19-klachten** heeft en wordt verzorgd door een van de bovenstaande zorgverleners dan geldt de volgende procedure:

- Cliënt belt de huisarts of de GGD (infectie-arts), of laat deze bellen.
- **Testindicatie 1**⁷: de huisarts bezoekt de cliënt omdat het medisch behandelbeleid betreft voor de individuele patiënt. Er is uitloop c.q. deels overlap met testindicatie 2; de huisarts indiceert en bemonstert ook een eventuele test.
Testindicatie 2: Als het gaat om bepalen van individuele zorgmaatregelen en niet om bepaling medisch beleid, dan zal meestal de test worden afgenomen door een (mobiele) testvoorziening in de regio (“swabdienst”) die hiervoor is ingeregeld (of moet worden). Bij uitzondering kan de huisarts bemonstrenen wanneer deze reeds om medische redenen een visite aflegt. Het gaat hier veelal over huisartsen werkzaam vanuit de zgn. corona clusters.
- Tot de testuitslag bekend is, kan de zorgverlener, met een elektronisch recept, op naam van de cliënt, van de huisarts of de infectie-arts van de GGD, een “korte termijn pakket” PBM (handschoenen en chirurgisch mondneusmaskers type IIR, bril, schorten, flacon desinfectans) gratis⁸ ophalen bij de apotheek.
- Indien de testuitslag van cliënt negatief is: PBM voor de zorgverlener is niet meer nodig.
- Indien de testuitslag van cliënt positief is: De huisarts of de infectie-arts van de GGD stelt een elektronisch recept op, op naam van de cliënt, waardoor de zorgverlener bij de apotheek een “langer termijn pakket” PBM (handschoenen en chirurgisch mondneusmaskers type IIR, bril, schorten, flacon desinfectans) kunt halen, of thuis kunt laten brengen. Ook dit pakket is gratis.
- Vanwege het efficiënt gebruik van de schaarse PBM kan het verstandig zijn om de verzorging van een cliënt door een beperkt aantal zorgverleners te laten uitvoeren.

3. Gebruik van de PBM

De PBM worden voorzien van een bijsluiters. Daarin staat beschreven hoe om te gaan met de middelen, bij het aan- het uitkleden.

NB! Vanwege het beperkte aantal middelen dient voorzichtig omgegaan te worden met de PBM en verspilling moet worden voorkomen.

Er zijn ook diverse andere informatiematerialen over het gebruik van PBM.

Zie instructiefilms:

- Instructie gebruik mondmaskers (<https://vimeo.com/403728699>) en
- Instructie gebruik handschoenen (<https://vimeo.com/403727321>).
- Er is ook een inzichtelijk filmpje over het gebruik:
<https://www.zorgvoorbeter.nl/nieuws/video-persoonlijke-beschermingsmiddelen-hygiene>

⁷ Testen van patiënten extramuraal Huisarts-GGD 20200423.

⁸ Het ministerie van VWS financiert de KT- en LT-pakketten.

4. Samenstelling PBM-pakketten

Product	Aantal per langetermijnpakket (capaciteit 2 weken)	Aantal per kortetermijnpakket (overbrugging testperiode)
Beschermingsbril	1	1
Chirurgisch masker	50	5
Onderzoekshandschoen (stuks)	100	10
Halterschort	50	5
Handdesinfectant flacon	1	1